

שאלות שנשאלו הנוגע לימי סוכות ויו"ט - שיעור 400

I. שאלות הנוגע לסוכות

(א) תלישת עלים מהלולב ביו"ט ועשיית טבעות מהם - עיין בפסקי תשובות (תל"א - ג) שכתב דאסור לעשות טבעת זו ע"י חיבור שני חלקי העלה וקיפולם והידוקן בחוזק דאיסורו משום קושר אמנם הוא לא הביא מקור לזה או תניא דמסייע לו ונראה לי דמותר ועיין בשערי תשובה (תל"א - ג) דאם שכח להכינם מותר דכתלוש לית ביה איסור ויש נוהגים לתלוש בשיניו ומ"מ טוב לעשות בצניעא ע"ש ואפשר טעמו דאין זה קשר והוי רק כעניבה ושרי במקום מצוה

(ב) מחצלת של הסכך מותר להעריכה בגופה שאין זה חשוב טלטול מוקצה וגם אין בו איסור אוהל שמוסיף על אוהל עראי (ש"א - ח ורמ"א שט"ו - ח)

(ג) סכך שיורד ממנה טיפות גשם מותר לנגב הסכך במטאטא (broom) וכלבד שיזהר שלא ינענע הסכך ואם פסיק רישא שינענע הוי טלטול מן הצד לצורך דבר המותר

(ד) יש לאסור להוציא לולב ממקום משומר לרה"ר אם אינו צריך להלולב באותו יום עוד דהוי הוצאה שלא לצורך כלל (מ"ב תקי"ח - ה)

(ה) טעמי הנוהגים להקל בשינה חוץ לסוכה (כ) משום צינה (כ) דא"א לישן שם אם אשתו (ג) עוסק במצוה פטור מן המצוה (ט"ז תל"ט - ט) סכנה (פ) ועיין בספר הסוכה השלם (דף ת"ג) שהביא השל"ה ללמד זכות על מנהג העולם דאפילו בביתו כל השנה עיקר דירתו הוא החדרים שאוכל או יושב בהם (living & dining rooms) והולך מביתו להחדר שינה לשכב עם אשתו כך בסוכה היא לו בית ויצא מהבית לחדר לשכב עם אשתו כמו שהוא עושה בכל ימות השנה ותכ"ת

(ו) סוכה ניידת (portable) (כ) סוכה שדפנותיה מבגד קאנבס וקשר היריעה מלמעלה ולמטה על מסגרת שלא יניד הרבה ברוח עיין באג"מ (ה - ל"ט - ג) שכתב שיש חשש דמכיון דכשהתחיל לאכול היו היריעות מקושרין והיתה הסוכה כשרה וכיון שלא מצוי כל כך לינתק יש לחוש שלא יהיה אדעתיה לעיין אם ניתקו הקשרים שאז היא פסולה אף שהיריעות קיימין ועוד מחויב לחוש שמא נפסלה הסוכה ע"י רוח שאינה מצויה מ"מ השו"ע (תל"ל - י) כתב בלשון "אין נכון" לעשות כל המחיצות מיריעות של פשתן והוא לשון לכתחלה ולכן מי שיש לו סוכת קאנבס או שהוא אורח בסוכת חבירו יכול לאכול שם וחשיב כבדיעבד ועיין בפסקי תשובות (תל"ל - ט) (כ) עשיית סוכה בקרקע רשות הרבים עיין ברמ"א (תל"ז - ג) דאין לעשות סוכה לכתחלה ע"ג קרקע של רבים ודעת המג"א שאין לברך עליה והמברך ברכתו לבטלה שהנכרים אינם מוחלים אמנם רובו המתירים (בה"ל ז"ה וכן בקרקע) ועיין בקרא (נחמיה ח) שהיו עושים סוכות ברחובות ירושלים (ספר הסוכה השלם דף ת"ס) (ג) לסתור סוכה בחוה"מ עיין במ"ב (תל"ו - סק"ח) דלא יסתור סוכתו בהושענא רבה משום דהא כל היום חובתו לישן ולשנן שם ואי איקלע ליה סעודתא צריך לאכול בגוה משמע דאם הולך משם כגון מההרים לניו יארק ואין לו צורך כלל לסוכתו מותר וע"ע בשש"כ (ס"ז - הערה קע"ז) ועיין בפסקי תשובות (תל"ח - ג) דחשיב מעשה הדיוט שלא לצורך המועד ואסור וסוכה ניידת (portable) שמפרקים ובונים אותם לפי הצורך יש להתיר לצורך המועד משום שהוא מעשה הדיוט (שו"ע הרב תל"ח - י"ד)

(ז) לקשור מחצלת של סכך לדפנות הסוכה שלא ינפת הרוח אם יש לחוש לפסול של גזירת תקרה ואם לא יקשור אולי יש לחוש לסכך שאינו יכול לעמוד ברוח מצויה (פאקס מארץ ישראל) ואבאר

II. שאלות הנוגע לחול המועד

(א) להחליף גלגלי המכונית בחוה"מ אם הוא צריך להמועד מותר דהוי מעשה הדיוט

וגם לתקן הצמיג (tire) מסתברא שהוא מעשה הדיוט מ"מ יותר טוב שיעשה ע"י נכרי (שו"ת שבט הלוי ב - קס"ו - ג)

(ב) אמנם אסור לעדן היד (manicure) דהוי מעשה אומן ואפילו אם נחשב מעשה הדיוט יש אוסרים (תקל"ז - ב) אמנם הצפורנים של קטנים יש לסמוך על המקילים (ד"ע)

(ג) אסור להביא בגדים להכובס בחוה"מ אפילו כדי שיכבסו לאחר המועד אבל להביא מבי הכובס מותר אם הביאו שם קודם המועד (תקל"ז - ג)

(ד) לקנות מתנות לאשתו או לילדיו מותר משום שמחת יו"ט ומ"מ יותר טוב שיקנה ממי שיש לו היתר לפתוח חנותו או מהנכרי (פסקי תשובות תקל"ט - 39)

(ה) שרי להעביר השער של התינוק כשנלקו עם כינים (lice) וגם מותר לכבס כלי המטה שיש חשש שנדבקו עליהם הכינים ויחזרו על הילדים (שו"ת באר משה ז - פ"ח)

(ו) אורחים ששימשו בכל הסדינים שלו וביו"ט האחרון באים אורחים אחרים שרי לכבסן ויותר טוב ע"י עכו"ם ואם רוצה לקנות חדשים בודאי נכון מאד

III. שאלות הנוגע לשבת ויו"ט

(א) מותר להשיב את התריס החלון שלנו (windowshade) שעשוי להכניסו ולהוציאו ואבאר

(ב) נרות של שעוה שנדבקו מותר לפרקן שאין זה חשיב תיקון עיין בספר בנין שבת (דף קס"ג) ובמ"ב (ע"מ - מ"ה)

(ג) מותר לכוון שעון שיש בו מקום לראות יום של השבוע ליום המאוחר דאין זה חשיב תיקון מנא (שש"כ כ"ח - הערה ג"ז) אמנם המנהג ירושלים לאסור

(ד) רטייה שלנו שנקרא (bandaid) מותר לפותחו ולדבקו בגופו (ספר חיזוק לבית יעקב צסוף המקורות צסוף הספר בשם רב משה)

(ה) שכח להוציא את האור מהמקרר אם עיקר המאכלים שהכינו לשבת נמצא שם יש להתיר לפתוח ע"י נכרי והנכרי יכול לסלק גם את האור (מג"א רע"ז - ז ושי"ד - ה צסוף) ועוד עיין ברמ"א (רע"ז - ז) דנוהגין להקל לצורך גדול באמירה לנכרי אפילו במלאכה גמורה (אג"מ ז - ס"ח)

(ו) אסור להדליק נר או חשמל ע"י נכרי בשבת (רע"ז - ב) אמנם ביו"ט מותר ע"י נכרי במקום מצוה אמנם בסוכה צ"ע אם יכול להתיר כיון שמצטער פטור מהסוכה אפשר דלא חשיב מקום מצוה ודומה לצידת דבורים שפסק הגרשז"א שאסור לצדדן

(ז) מותר לצאת בכגד ובו כפתורי חלפים (reserve buttons) בשבת וכ"ש ביו"ט (שש"כ י"ח - הערה קל"ח בשם הגרשז"א) וטעמו משום שתפקידו להיות מחובר במקום זה לשם רזרבה וכן שמעתי מרב דוד בשם אביו רב משה

(ח) המנורה ביום טוב אינו מוקצה ומותר להסירה מן הסוכה כדרכו

(ט) השרצים שנקראים ticks שנדבקו בבשר של אדם מותר להסירם אפילו אם הוא פסיק רישא שימותו ועיין בשו"ע (שט"ז - י) דנחש ועקרב אפילו שאינם ממיתין אם רצין אחריו מותר להרגם ואם לאו אסור ולדורסם לפי תומו מותר ואפילו במתכוין להרגם אלא שמראה עצמו כאילו אינו מתכוין

(י) סוכה שהרצפה שלה נעשה מנסרים ויש חריצים בין הנסרים מותר לכבד הרצפה דאינו מתכוין למשווי גומות ולא ניחא ליה וגם הוי מקלקל ובנין כלאחר יד

נצפס לעילוי נשמות אבי אורי ל' אלול צ"ל ל' י"ב י"ב ארז"ב ע"ה זל"א אורח' באשה רחל ב"ר גרשון חנוך העניך הכהן ע"ה